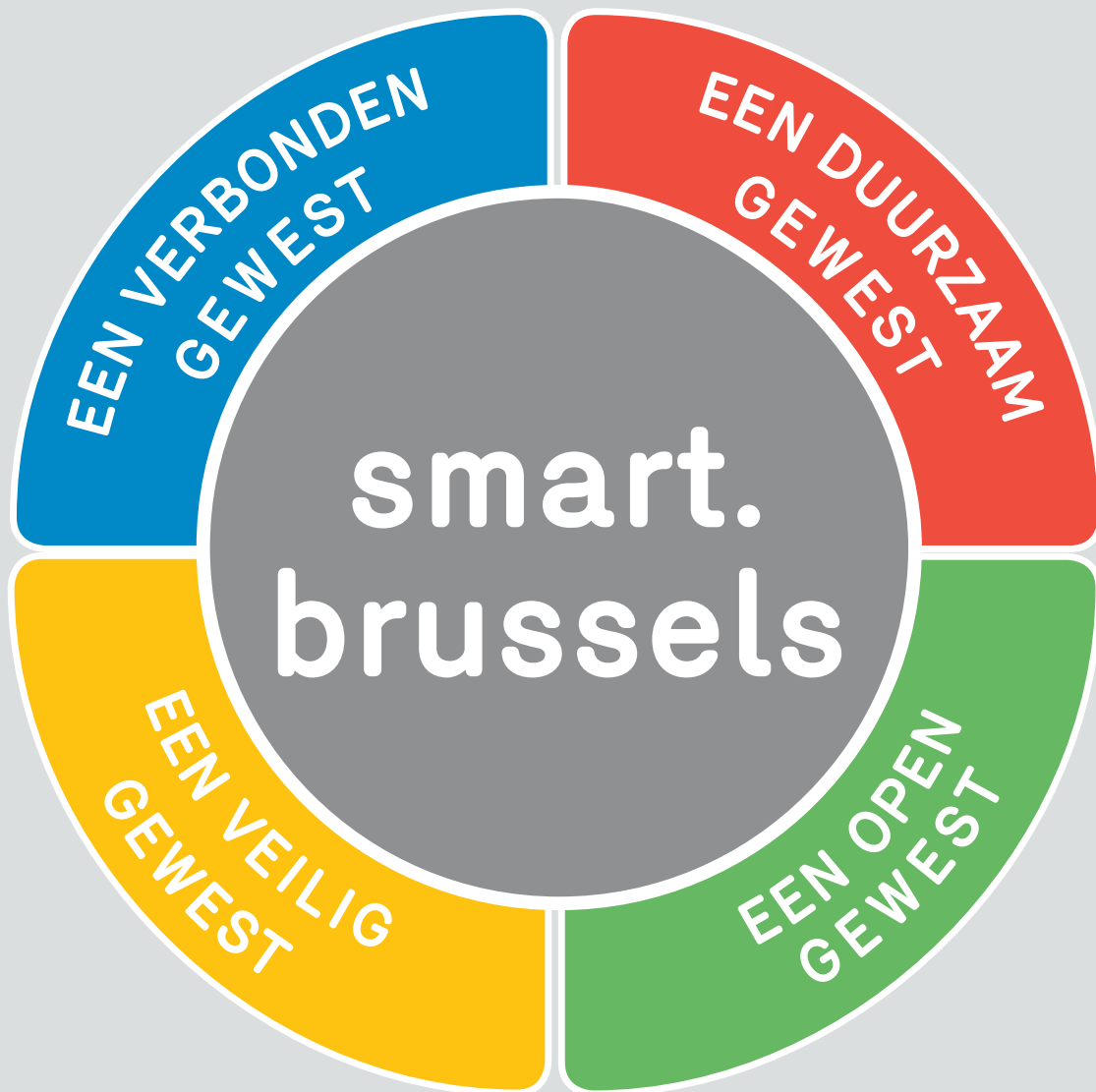

WITBOEK CIBG

EXECUTIVE SUMMARY

De stad is het epicentrum van de uitdagingen van de 21ste eeuw, of het nu gaat om bevolking dan wel om veiligheid, welvaart, duurzaamheid, mobiliteit... Tegelijk krijgt de stad af te rekenen met de economische en sociale crisis, die hier het duidelijkst voelbaar is. Een CO2-vrije stad, een verbonden stad, een efficiënte stad...: de stad van de 21ste zal een 'smart city' zijn, een stad die de nieuwe technologieën inschakelt om te evolueren, of ze zal haar bestaansrecht verliezen.

De slimme stad of smart city zet informatie- en communicatietechnologie (ICT) in om haar functies op het gebied van mobiliteit, veiligheid, huisvesting, onderwijs, tewerkstelling, gezondheid en cultuur optimaal in te vullen - anders gezegd, om iedereen een leef- en activiteitenkader te bieden dat een optimale ontplooiing mogelijk maakt. Wij nodigen iedereen graag uit om via smart.brussels bij te dragen tot dit project, dat we uitgebreid toelichten in ons Witboek en samenvatten in deze Summary.

Het CIBG staat klaar om **4 uitdagingen** aan te gaan: **Brussel tot een verbonden, duurzaam, open en veilig gewest** uitbouwen.

Wij beginnen niet van nul, integendeel: wij stellen zelfs **7 prestatie-indicatoren** voor om na te gaan waar wij vandaag precies staan en welke vooruitgang wij de komende 5 jaar zullen boeken.

Ons beleid staat dus in het teken van de transparantie, maar ook in dat van de samenwerking. Andere spelers werken al mee aan het smart city concept. **Nu roepen wij de volledige Brusselse gemeenschap op om samen te werken aan een 'slimme visie'** voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Hervé Feullien
Directeur generaal

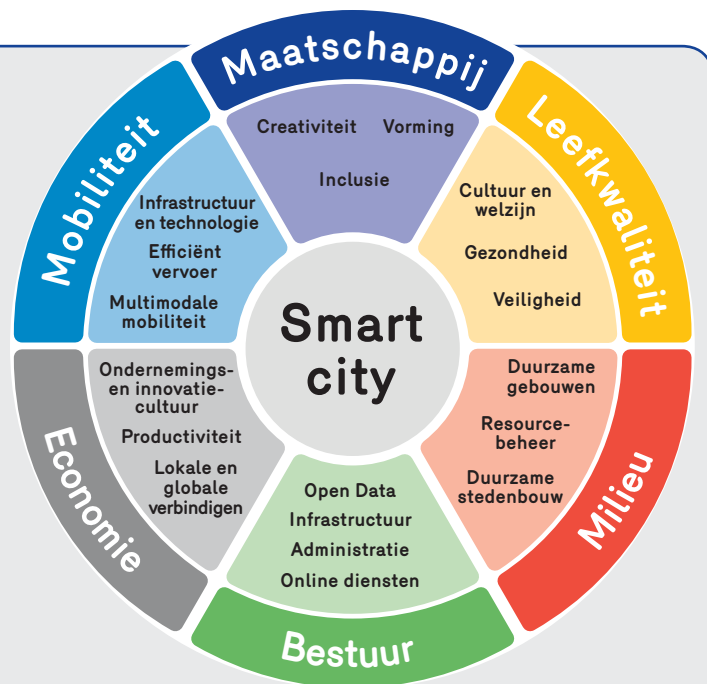
Robert Herzele
Adjunct-directeur-generaal

4 SMART CITIES ALS VOORBEELDEN VOOR ONS GEWEST

Amsterdam, Berlijn, Kopenhagen en Wenen bieden een interessante vergelijkingsbasis om richting te geven aan de smart.brussels-strategie.

Waarom net die 4 hoofdsteden? Omdat zij dicht bij Brussel aanleunen qua omvang, institutioneel statuut, bevolking en economisch-sociale context. Maar ook omdat ze van ons gewest verschillen. Die verschillen geven aan welke vooruitgang we nog moeten boeken om hen bij te benen:

- **de aanwezigheid van een master plan:** deze steden beschikken over een smart strategie waarvan de diverse elementen samen naar een einddoel toe werken, veeleer dan naast elkaar te functioneren;
- **het vastleggen van doelstellingen:** het master plan werd omgezet in kwalitatieve of zelfs kwantitatieve doelstellingen;
- **een grootschalige mobilisatie:** ondernemingen (via partnerships tussen publiek en privé), het hoger onderwijs, maar ook de burgers worden aangemoedigd om deel te nemen aan de smart strategie van deze vier steden;
- **de integratie van ICT:** deze steden gebruiken ICT als hefboom om hun smart projecten een bredere impact mee te geven.

Tal van benchmarks inventariseren smart cities op grond van talrijke uiteenlopende criteria, die stratege Boyd Cohen samenbracht in zijn «Smart City Wheel». Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest komt echter niet in deze onderzoeken voor, om twee redenen:

- ons Gewest heeft (nog) geen smart strategie: de versnippering van de bevoegdheden in Brussel bemoeilijkt de invoering van de transversale beleidsmaatregelen die noodzakelijk zijn om een dergelijke strategie uit te rollen;
- ons Gewest richt zijn internationale communicatie niet op deze dimensie, in tegenstelling tot andere metropolen zoals Amsterdam of Barcelona.

4 UITDAGINGEN VOOR EEN SLIM GEWEST

DE VIER UITDAGINGEN VAN HET CIBG VOOR SMART.BRUSSELS...:

- gaan in op de grote vraagstukken van de leefkwaliteit;
- sluiten aan bij de ontwikkelingsdoelstellingen van het Gewest;
- zijn haalbaar: we zijn al op de goede weg, zoals blijkt uit de prestatie-indicatoren die we voor deze vier uitdagingen hebben opgesteld.

UITDAGING N° 1: EEN VERBONDEN GEWEST

1. De supersnelle breedbandverbinding ruimer toegankelijk maken

Een smart city is vaak in de eerste plaats een stad die met krachtige telecomnetwerken is verbonden. Die netwerken vormen een hefboom voor de efficiëntie en dus ook voor het concurrentievermogen.

Wat willen we bereiken?

Dankzij het optische-vezelnet IRISnet, dat eind 2013 werd geüpgraded, kunnen we **in de connectiviteit van de Brusselse scholen investeren** en de vezelkabel tot in de klaslokalen doortrekken. Meer algemeen moeten **alle overheidssectoren op een optische-vezelverbinding kunnen rekenen**.

Onze indicator

Wat we tegen 2019 willen bereiken:

- 100% van de lagere en middelbare scholen beschikken minstens over een VDSL-verbinding, tegenover 6% in de huidige situatie;
- 85% van de middelbare scholen zijn op een supersnelle breedbandverbinding aangesloten, tegenover 0% in de huidige situatie;
- 50% van de sites* van Irisnet-opdrachtgevers maakt gebruik van een supersnelle breedbandverbinding, tegenover 19% in de huidige situatie.

* Sites opgesomd in het bestek van de IRISnet-opdracht.

BREEDBAND-
VERBINDING

Huidige waarde

14%

2. Een gratis openbaar wifinet op grote schaal

Een element dat niet mag ontbreken in een smart city voor iedereen is zoveel mogelijk mensen de kans geven om op zoveel mogelijk plaatsen het Internet op te gaan via de meest verspreide technologie die het goedkoopst uitkomt voor de gebruiker. Wifi kan die doelstelling waarmaken.

Wat willen we bereiken?

Urbizone, het in 2006 geïntroduceerde **gratis gewestelijke wifinet**, dekt momenteel 38 zones. We vragen de Brusselse overheid om het **dekkingsgebied van Urbizone uit te breiden** naar openbare ruimtes die druk bezocht worden of die bijdragen tot de strijd tegen de digitale kloof.

Onze indicator

Wij stellen de overheid voor om de volgende zones in ons uitrolplan op te nemen tegen 2019:

- **8 metrostations:** Kunst-Wet, Elizabeth, Centraal Station, Zuidstation, Louiza, Rogier, Schuman, Simonis
- **de gemeentebibliotheken** (1 per gemeente, al 1 bibliotheek opgenomen in 2013).

GRATIS
GEWESTELIJKE
WIFIDEKKING

Huidige waarde

60%

EEN DUURZAAM
GEWEST

smart.
brussels

UITDAGING N^R 2: EEN DUURZAAM GEWEST

**Dematerialiseren om de
ecologische voetafdruk
te verkleinen**

Dankzij de vakspecifieke platformen (IRISbox, NOVA, BOS...) die het CIBG in het Brusselse gewest heeft opgezet, verbruiken onze administraties steeds minder papier. Die dematerialisering, bedoeld om schaalvoordelen en de dialoog tussen de instanties te bevorderen, levert nog andere besparingen op: ze bezuinigt op verplaatsingen en afdrukken. Zo helpt ze concreet om de ecologische afdruk van het gewest te verkleinen dankzij een spaarzamer verbruik van natuurlijke en energiebronnen.

Wat willen we bereiken?

De **CIBG-platformen** voldoen aan de operationele behoeften van besturen en aan hun nood aan onderlinge interactie. De taak voor het CIBG voor de komende jaren bestaat erin:

- het **ecosysteem van de platformen te laten evolueren** op basis van een generische architectuur.
- de **platformen uit te breiden naar nieuwe administraties**.

Onze indicatoren

Wij meten de bijdrage van de door het CIBG ingevoerde, gedeelde platformen aan de hand van:

- de **papierzuinige werking van onze administraties** en overheden, met de bedoeling in 2018 jaarlijks bijna 20,6 miljoen vellen papier te besparen
- de **inperking van het aantal kilometers afgelegd met de wagen** dankzij procedures op basis van die platformen. Tegen 2018 willen we jaarlijks 105.000 km vermijden.

**PAPIERVRIJE
ADMINISTRATIE**

Huidige waarde

41%

**INPERKING VAN
GEMOTORISEERD
VERVOER**

Huidige waarde

45%

UITDAGING N^R 3: EEN OPEN GEWEST

1. Open Data: publieke gegevens beschikbaar voor het publiek

Open Data overkoepelt alle initiatieven die een maximum aan publieke gegevens voor iedereen toegankelijk, bruikbaar en bewerkbaar willen maken. Dit is een zowel democratische als economische buitenkans: enerzijds katalyseert het project de transparantie van de overheidswerking, anderzijds stimuleert het innoverende internetdiensten en meer bepaald mobiele toepassingen.

Wat willen we bereiken?

We pleiten ervoor dat de **openbaarheid van publieke gegevens de regel wordt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest** voor alle overheidsspelers in de ruimste zin van het woord.

Onze indicator

Op grond van twee maatstaven zullen we nagaan hoe de openbaarheid van de publieke gegevens in het Brusselse gewest evolueert:

- extern: voor 2018 streven we naar een **tiental Brusselse instanties die hun gegevens verspreiden** onder een Open Data-licentie, waarbij ze gebruik kunnen maken van de licentie die al door het CIBG en Mوبiel Brussel* werd opgesteld;
- intern: de toename van het aantal **downloads van Urbis-kaarten** onder de Open Data-licentie van het CIBG, waarbij we voor 2018 op meer dan 12.000 downloads mikken.

* U vindt de licentie op de CIBG-website

**OPEN
DATA**

Huidige waarde

50%

www.cibg.irisnet.be/nl/over-het-cibg/open-data

2. Deelnemen aan de mobiele revolutie

Het mobiele internet stoot de 'vaste' internetverbindingen stilaan van de troon. In 2013 was het aantal mobiele internetverbindingen nagenoeg verdubbeld ten opzichte van 2012*. De smartphone en tablet zijn dus de nieuwe media waarop de openbare dienstverlening zich moet richten. Die mobiele revolutie effent het pad voor een persoonlijke dienstverlening aan de gebruiker die, in combinatie met Open Data, de hoeksteen van de slimme stad vormt.

Wat willen we bereiken?

De **mobiele diensten** stimuleren via de ontwikkeling van toepassingen die inspelen op de meerwaarde die realtime communicatie biedt, voor geolocalisatie, de invoering van gegevens door gebruikers...

De indicator

We toetsen de bijdrage van het CIBG aan de mobiele revolutie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest af aan het doel dat we voor 2018 vooropstellen: een gecumuleerd resultaat van 12 nieuwe toepassingen (nieuwe ontwikkelingen of nieuwe versies) of evenementen in het kader van onze mobiele strategie.

**MOBIELE INITIATIEVEN
EN APPS**
Huidige waarde
17%

* Bron: www.wijs.be (november 2013).

UITDAGING N^R 4: EEN VEILIG GEWEST

De beelden van bewakingscamera's benutten

In een smart city helpt de toename van de bewakingsmiddelen om de vinger aan de pols van de stad te houden. Dat geldt zeker voor videocamera's. Camera's zijn immers een cruciale schakel in de keten preventie – beveiliging – hulpdiensten. Het gebruik ervan kan ook worden uitgebreid naar verkeerscontrole, de coördinatie van evenementen waar een groot publiek op afkomt. Wanneer die beelden gedeeld worden, zijn ze beschikbaar voor alle actoren die er baat bij hebben de openbare ruimte vanop afstand in het oog te houden. Met bovendien een aanzienlijk schaalvoordeel als extra troef.

Wat willen we bereiken?

Het CIBG pleit voor de **invoering van een platform om camerabeelden te delen**, met inachtneming van alle wettelijke voorschriften.

Onze indicator

We zullen de evolutie meten van het aantal:

- **camera's geïntegreerd** in het gedeelde platform en hopen op ongeveer 2.900 camera's tegen 2018;
- **Brusselse overheden en instanties die van het gedeeld platform gebruikmaken.** We mikken op een dozijn gebruikers, zoals de MIVB, de politiezones, de DBDMH, Brussel Mobiliteit en de Haven van Brussel.

**GEDEELDE
VIDEOWAAKING**
Huidige waarde
0%

7 PIJLERS VOOR EEN SLIM GEWEST

Middelen rationaliseren en IT-projecten delen - de kern van de opdracht en visie van het CIBG - dat is de rode draad in de 7 volgende projecten, die essentieel zijn om onze uitdagingen het hoofd te kunnen bieden.

PIJLER N^R 1: DE INTEGRATIE VAN GEGEVENS EN DIENSTEN

De uitwisseling van elektronische gegevens - de basis voor een administratieve vereenvoudiging - moet op een omkaderde manier gebeuren, onder toezicht van dienstenintegratoren.

In de praktijk neemt het CIBG die taak al voor zijn rekening in ons gewest. Dit hoeft alleen nog formeel vastgelegd te worden in een gewestelijke verordening en in een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de deeltentiteiten. Dit is een essentiële stap om de gevolgen van de 6e staatshervorming in goede banen te leiden.

Dienstenintegrator: instantie die diensten ontwikkelt en implementeert om elektronisch dataverkeer tussen instellingen mogelijk te maken. Vanuit haar positie als betrouwbare derde ziet ze ook toe op de veiligheid van de informatie en de bescherming van persoonlijke gegevens.

PIJLER N^R 2: EEN GENERISCH MODEL VOOR VAKSPECIFIEKE TOEPASSINGEN

Het CIBG startte een volledige make-over van zijn vakspecifieke platformen op basis van een generische architectuur. Die make-over zal de door het CIBG geïnitieerde interactie verder versterken, vooral tussen gemeenten en gewestelijke besturen. Bovendien zullen alle platformen gemakkelijker continu bijgewerkt kunnen worden naarmate de regelgeving evolueert of er nieuwe instanties bijkomen. Daarnaast zal de make-over inspelen op de ontwikkeling van nieuwe praktijken, zoals de opmars van de mobiele apps.

Vakspecifieke toepassingen delen biedt overigens nog veel meer mogelijkheden. Tal van onderdelen van de besturen en overheden kunnen er ook van profiteren: bijvoorbeeld voor de videobewaking (pijler 3) of, binnen de plaatselijke overheden, voor de boekhouding of het personeelsbeheer.

PIJLER N^R 3: EEN GEMEENSCHAPPELIJK VIDEOBEWAKINGSPLATFORM

Zowel om videobeelden op te nemen als om ze te interpreteren, draait videobewaking op technologieën die een aanzienlijk budget vereisen. Bovendien zijn er geavanceerde netwerkinfrastructuren nodig voor de overdracht, opslag en deling van de beelden. Dan rijst de vraag of we die videobewakingsmiddelen ongecontroleerd laten toenemen in het gewest dan wel proberen ze te rationaliseren. Het CIBG roept op om voor de tweede - voordeliger en doeltreffender - optie te kiezen en daarvoor op twee solide basissen te rekenen:

- het gewestelijke Data Center als host voor het gewestelijke videoplatform
- IRISnet voor de overdracht van de videobeelden in het hele Gewest en tussen alle spelers die zich bij dit initiatief aansluiten.

PIJLER N^R 4: HET GEWESTELIJKE DATA CENTER (GDC)

Momenteel zijn er talloze serverzalen in het Brussels gewest, die een al even grote verscheidenheid aan configuraties en technologieën vertegenwoordigen. Wat niet bevorderlijk is voor het beheer of het onderhoud, en dat in een context van steeds toenemende gegevensstromen (ook Big Data genoemd) die ook de behoeften doen toenemen.

Daarom staat het CIBG al enkele jaren achter het project om een nieuwe infrastructuur op te bouwen. Een grote stap in die richting was de beslissing van de regering, in december 2013, om in Vorst een nieuw GDC in te richten op een totale oppervlakte van 1.500 m². Het nieuwe centrum zou in 2015 operationeel moeten zijn. Bij dit project zijn niet alleen het CIBG en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betrokken, maar ook de MIVB en Sibelga.

De Brusselse serverinfrastructuur nog verder consolideren biedt de mogelijkheid om het GDC in het kader van een globale IT-strategie te laten evolueren. Zo zou het GDC het zenuwcentrum worden van een Brusselse *community cloud*, anders gezegd een private informaticacloud die door de overheidsdiensten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt gedeeld.

PIJLER N^R 5: DE 6^E STAATSHERVORMING OP IT-NIVEAU

De praktische uitvoering van de zesde staatshervorming is een titanenwerk. Die uitvoering zal niet alleen aanzienlijke human resources en begrotingsmiddelen opslokken, maar omvat ook een informaticaluik dat vaak doorslaggevend is voor de continuïteit van de dienstverlening.

Het CIBG heeft dit informaticaluik van de 6e staatshervorming al geanalyseerd met het oog op schaalvoordelen en administratieve vereenvoudiging. Het CIBG stelt voor om zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande oplossingen, zowel voor de diensten en platformen van het CIBG, als voor de IT-competenties via IRISnet of telecominfrastructuren via IRISnet.

Belangrijkste informaticaprojecten gekoppeld aan de 6e staatshervorming: kinderbijslag, veiligheid, tewerkstelling en beroepsopleiding, huisvesting, stedenbouw, mobiliteit, parkeerbeleid en openbare werken.

PIJLER N^R 6: URBIS, DE DIGITALE CARTOGRAFIE VAN HET GEWEST

UrbIS is de referentiekaart van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die is ontwikkeld en continu wordt bijgewerkt door het CIBG. Deze toepassing is een fundamentele pijler in smart.brussels. De kaart is via Open Data beschikbaar en haar statuut als authentieke bron draagt bij tot de integratie van gegevens en diensten in het Brussels gewest. Zij vormt dan ook een essentieel hulpmiddel.

«Intelligente technologieën toegepast op de stadsomgeving kunnen significant bijdragen tot de duurzame ontwikkeling van de Europese steden»

Europese Commissie, 2012*

* Europese Commissie, Europees Innovatiepartnerschap Smart Cities and Communities, Brussel, 10 juli 2012.

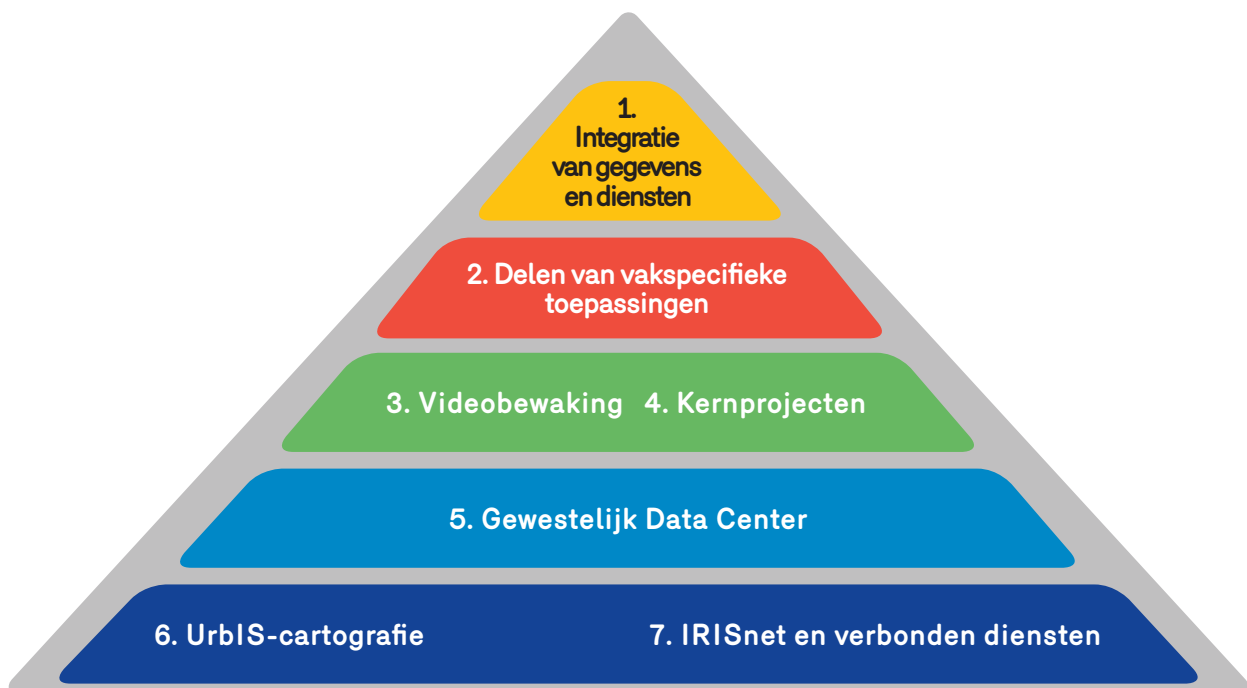
PIJLER N^R 7: IRISNET, HET SUPERSNELLE TELECOMNETWERK

Op 1 november 2012 werd een nieuwe start gegeven aan de gewestelijke telecom-opdracht IRISnet, met een dubbele doelstelling:

- mutualisering als vector voor schaalvoordelen en een betere efficiëntie;
- een vrijwel onbeperkte bandbreedte voor Brusselse besturen.

IRISnet biedt de 122 opdrachtgevers die samen met het gewest en het CIBG in dit initiatief stapten een ideale uitgangspositie om hun projecten te realiseren en de uitdagingen van smart.brussels aan te pakken. De komende jaren zal het CIBG:

- toezien op de correcte werking van de CVBA die in het kader van een publiek-privaat partnerschap met de opdrachtnemer werd opgericht;
- in het belang van de opdrachtgevers, controleren of de privépartner zijn opdracht correct uitvoert, en de efficiëntie en kostprijs van de verstrekte diensten opvolgen.

KUNNEN WE NOG VERDER MIKKEN?

Voor onze 4 uitdagingen concentreerden we ons op de domeinen waarin het CIBG een meerwaarde kan bieden, zoals het in het verleden reeds heeft bewezen. Toch zijn er twee belangrijke domeinen die geheel of gedeeltelijk buiten onze aanpak vallen: mobiliteit en energie. Wij vragen alle Brusselse actoren die deze materies beheren of aanbieden dan ook om ons in deze uitdagingen te steunen en aan te vullen.

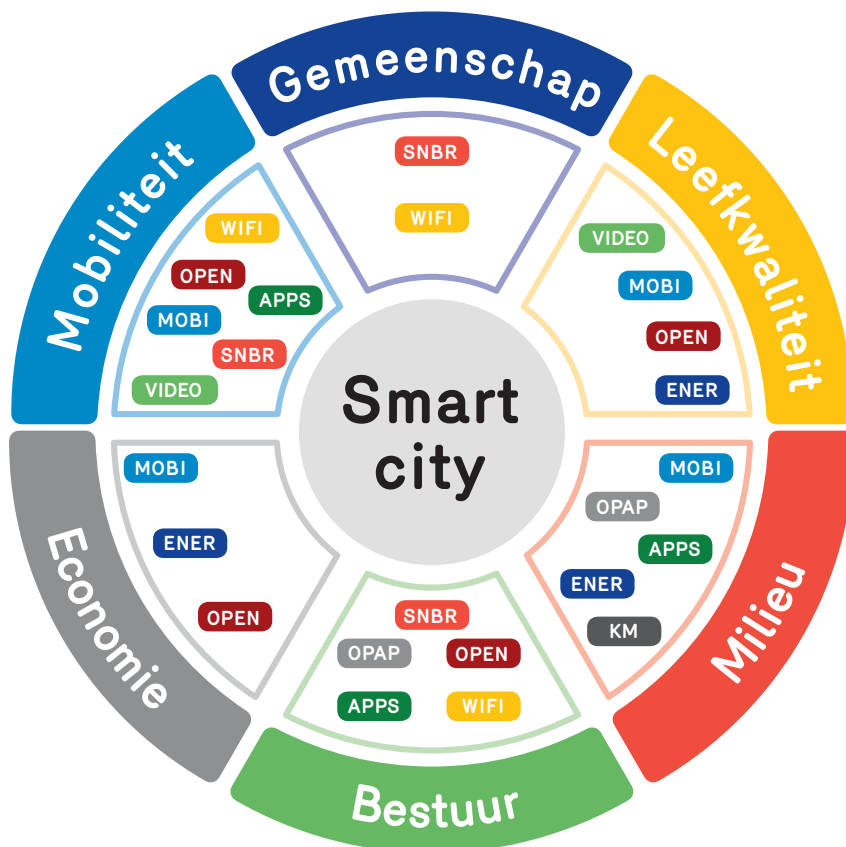
DE ROL VAN DE OVERHEID IN SMART.BRUSSELS

De kracht van een smart project voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ligt in de capaciteit om initiatieven van uiteenlopende spelers te mobiliseren en te coördineren binnen een totaalstrategie. Naast het CIBG zijn er nog vele andere Brusselse spelers die innoveren via op technologie gebaseerde projecten, in het belang van de leefkwaliteit van de inwoners, de bedrijven en de bezoekers.

Om die energie niet te laten versnipperen, roepen we de

volgende regering op om, onder coördinatie van de Minister-President:

- de strategie van het Brussels smart gewest collegiaal te steunen;
- deze strategie de kracht van een waar stadsproject te verlenen;
- en daarvoor te steunen op de expertise van het CIBG en zijn centrale rol in het gewestelijke IT-beleid.

UITDAGINGEN VOOR HET CIBG

- SNBR** (Super)snelle breedband
- WIFI** Wifidekking
- OPAP** Papiervrije administratie
- KM** Inperking autoverkeer
- OPEN** Open data
- APPS** Mobiele initiatieven
- VIDEO** Videobescherming

UITDAGINGEN VOOR HET GEWEST

- MOBI** Mobiliteitsindicatoren
- ENER** Energie-indicatoren

Het volledige Witboek vindt u op www.smart-brussels.be (online vanaf: april 2014)

Verantwoordelijke uitgever: Hervé Feuillien - Centrum voor Informatica voor het Brussels Gewest - CIBG
Kunstlaan 21, 1000 Brussel www.cibg.irisnet.be
© 2014 - CIBG. Alle rechten voorbehouden.

Ontwerp en realisatie: dienst Communicatie van het CIBG.
Voor meer informatie kunt u terecht op: communicatie@cibg.irisnet.be.
Volg ons ook op Twitter! @CIRB_CIBG